

SVĚTOVÝ DŮM SPRAVEDLNOSTI

1. března 2017

Bahá'í věřícím světa

Draze milovaní přátelé,

Sociální podmínky jednotlivých národů se ve stále propojenějším světě dostávají stále více do popředí pozornosti, čímž se situace daných národů dále zviditelňuje. A zatímco některé vývojové trendy přinášejí naději, je toho ještě mnoho, co by mělo tížit svědomí lidského pokolení. Život lidstva je ničen nespravedlivostí, diskriminací a vykořisťováním, zdánlivě imunními vůči opatřením, která uplatňují politické programy všech druhů. Hospodářský dopad těchto strádání vede k dlouhotrvajícímu utrpení mnoha lidí i k hluboce zakořeněným vadám ve struktuře společnosti. Tyto důsledky nemohou než dojmout všechny ty, jejichž srdce jsou přitahována k učení Požehnané krásy. „Ve světě vládne veliká vřava,“ pozoruje Bahá'u'lláh v Lawh-i-Dunjá, „a myslí jeho obyvatel jsou v naprostém zmatku. Snažně prosíme Všemohoucího, aby je milostivě osvítil slávou Své Spravedlnosti a umožnil jim nalézt to, co jim bude ve všech dobách a za všech okolností ku prospěchu.“ Jak se Bahá'í společenství na úrovni myšlenek i činů usilovně snaží přispívat ke zlepšení světa, budou nepříznivé podmínky, které zakouší tolik skupin obyvatelstva, vyžadovat jeho pozornost stále více.

Blahobyt jakékoli části lidstva je nerozpletitelně svázán s blahobytem celku. Kolektivní život lidstva trpí, když jedna skupina o svém blahu přemýšlí odděleně od blaha svých bližních anebo když usiluje o hospodářský prospěch bez ohledu na to, jak ovlivní životní prostředí, které poskytuje obživu všem. Do cesty smysluplného společenského pokroku jsou tak umíněně kladeny překážky: chamtivost a ziskovost opět a znovu převládají na úkor obecného dobra. Jsou hromaděna hanebně velká jmění, což vytváří nestabilitu, kterou ještě zhoršuje to, jak jsou mezi národy i v rámci národů nerovnoměrně rozprostřeny výdělnky a příležitosti. Leč nemusí tomu tak být. Mnoho z těchto poměrů totiž plyne z minulosti, nemusí vymezovat budoucnost, a i kdyby lidstvu v období dospívání současné přístupy k hospodářskému životu vyhovovaly, rozhodně nebudou postačovat jeho nastávajícímu věku dospělosti. Neexistuje žádné odůvodnění proč i nadále zachovávat struktury, pravidla a systémy, kterým se evidentně nedaří sloužit zájmům všech národů. Učení Víry neponechává žádný prostor pro pochyby: vytváření, distribuce a využití bohatství a zdrojů mají vlastní morální rozměr.

V mezinárodních vztazích, jakož i v prohlubujících se trhlinách, jež ovlivňují společnosti velké i malé, je cítit napětí vyplývající z dlouhodobého procesu přechodu ze světa rozděleného do světa sjednoceného. Vzhledem k tomu, že převažující způsoby myšlení jsou naprosto nedostatečné, svět zoufale potřebuje společná etická pravidla, zajištěný systém k řešení krizí, které se kupí jako bouřková mračna. Bahá'u'lláhova vize zpochybňuje mnohé z předpokladů, kterým je dovoleno, aby formovaly soudobé rozhovory - kupříkladu, že osobní zájem je hnací silou rozkvětu, není jej třeba vůbec krotit, a že pokrok závisí na jeho vyjádření v nelítostné soutěživosti. Pohlížet na hodnotu jednotlivce primárně na základě toho, kolik věcí ve srovnání s ostatními nashromáždí a kolik zboží spotřebuje, je Bahá'í způsobu myšlení naprosto cizí. Leč Bahá'í učení nemá ani pochopení pro radikální odmítání bohatství jako něčeho ze své podstaty ohavného či nemorálního a asketismus je zapovězen. Bohatství musí sloužit lidstvu. Jeho užívání musí být v souladu s duchovními principy; je nezbytné vytvořit systémy, jež na ně berou zřetel. A, řečeno Bahá'u'lláhovými památnými slovy, „Se světlem spravedlnosti se nedá srovnávat žádné jiné světlo. Na něm závisí ustavení řádu na světě a pokoj národů.“

Bahá'u'lláh sice ve Svém Zjevení nevytyčuje podrobný hospodářský systém, ale celý soubor Jeho učení prolíná trvalé téma reorganizace lidské společnosti. Úvahy o tomto tématu nevyhnutelně vedou k otázkám o ekonomii. Budoucí řád koncipovaný Bahá'u'lláhem je samozřejmě daleko komplexnějším systémem než cokoli, co si soudobá generace dokáže být jen představit. To, zda se nakonec objeví, bude nicméně záviset na houževnatém úsilí Jeho následovníků, se kterým dnes uplatňují Jeho učení. Toto máme na mysli a doufáme, že postřehy uvedené níže povzbudí přátele k hloubavému nepřetržitému přemítání. Záměrem je naučit se, jak se způsobem, jenž je v souladu s božskými nařízeními, podílet na hmotných záležitostech společnosti a jak je v praxi možné prostřednictvím spravedlnosti a štědrosti, spolupráce a vzájemné pomoci rozvíjet kolektivní blahobyť.

Naše výzva prozkoumat význam Bahá'u'lláhova zjevení pro hospodářský život má sice dospět k Bahá'í institucím a společenstvím, ale určená je zejména jednotlivým věřícím. Pokud se má objevit nový model komunitního života, založený na Bahá'u'lláhově učení, nemělo by společenství jeho věrných ve svých vlastních životech prokazovat čestné chování, jenž je jedním z jeho charakteristických rysů? Každá volba, kterou Bahá'í věřící činí, ať jako zaměstnanec či zaměstnavatel, producent či spotřebitel, dlužník či věřitel, mecenáš či příjemce daru, zanechává stopu; a morální povinnost vést vyrovnaný život vyžaduje, aby ekonomická rozhodnutí jednotlivce byla v souladu se vznešenými ideály, aby ušlechtilost záměrů jednotlivce byla ve shodě s ušlechtilostí jeho činů, které pro dosažení oněch záměrů vykoná. Při nastavování norem, o jejichž dosažení usilují, si přátelé přirozeně navykli spoléhat se na učení. Leč prohlubující se zapojení společenství do okolní společnosti znamená, že ekonomickým rozměrům společenského života je třeba věnovat ještě více soustředěné pozornosti. Obzvláště v oblastech, kde proces budování společenství začíná pojímat větší počty, by měla nabádání obsažená v Bahá'í písmech vzrůstající měrou formovat charakter vztahů uvnitř rodin, sousedství a národů. Přátelé po celém

světě, nespokojeni s hodnotami převládajícími v současném řádu, jenž je obklopuje, by měli zvážit uplatňování učení ve svých životech a využít příležitosti, jež jim okolnosti poskytují, a přispívat, jako jednotlivci či kolektivně, k ekonomické spravedlnosti a společenskému pokroku ať žijí kdekoli. Takováto úsilí se přidají do rostoucí pokladnice znalostí v této oblasti.

Základní koncept, který je potřeba v tomto kontextu prozkoumat, je duchovní skutečnost člověka. Vrozená vznešenost každé lidské bytosti je v Bahá'u'lláhově zjevení jednoznačně deklarována; jedná se o stěžejní doktrínu Bahá'í vyznání, na níž spočívá naděje na budoucnost lidstva. Písma opakovaně potvrzují schopnost duše projevovat veškerá jména a přívlastky Boží – Toho, Jenž je Soucitný, Obdarovávající, Štědrý. Hospodářský život je manéží pro vyjádření poctivosti, bezúhonnosti, důvěryhodnosti, štedrnosti a dalších vlastností ducha. Jednotlivec není pouhou sobeckou ekonomickou jednotkou, snažící se nárokovat si stále větší podíl na světových hmotných zdrojích. „Hodnota člověka spočívá ve službě a ctnosti“, tvrdí Bahá'u'lláh, „a nikoli v okázalosti bohatství a pokladech.“ A dále: „Nevyplytvejte bohatství vašich cenných životů v honbě za zlými a zvrácenými náklonnostmi, ani nepromrhejte své snažení sledováním osobního prospěchu.“ Tím, že se člověk zasvětil službě druhým, najde v životě smysl a cíl a přispívá k povznesení samotné společnosti. 'Abdu'l-Bahá v úvodu svého slavného pojednání *Tajemství božské civilizace* říká:

A čest a pocta jedince spočívá v tomto, že se mezi veškerými davy světa stane zdrojem společenského dobra. Cožpak si lze představit větší štedrost než tuto, že jedinec, hledě do sebe sama, zjistí, že se utvrzující přízní Boží stal pro své bližní příčinou míru a blahobytu, štěstí a prospěchu? Nikoli, při jednom pravém Bohu, neexistuje větší blaženost, neexistuje dokonalejší potěšení.

Z tohoto hlediska mnohé zdánlivě obyčejné hospodářské činnosti nabývají nového významu, neboť mají potenciál přispět k blahobytu a prosperitě lidstva. „Každý člověk se musí věnovat nějakému povolání, živnosti či řemeslu,“ vysvětluje Mistr, „aby mohl nést břemena ostatních lidí a nebyl sám pro ostatní přítěží.“ Chudí jsou Bahá'u'lláhem nabádáni, aby „napnuli své síly a snažili se vydělat si na živobytí,“ zatímco ti, kteří sami vlastní bohatství, „musí brát ty nejvyšší ohledy na chudé“. „Bohatství“, potvrzuje 'Abdu'l-Bahá, „je nanejvýše chvályhodné, nabyli-li jej jedinec svým vlastním úsilím a přízní Boží, provozováním obchodu, zemědělství, umění či průmyslu, a je-li vynakládáno na filantropické účely.“ Skrytá slova jsou přitom plna varování o nebezpečném lákadle bohatství, o tom, že bohatství je „velkou překážkou“ mezi věřícím a pravým Předmětem jeho uctívání. Není tedy divu, že Bahá'u'lláh velebí postavení zámožného člověka, kterému bohatství nezabrání dosáhnout věčného království; nádhera takové duše „bude zářit na obyvatele nebes, tak jako slunce svítí na lidi země!“ 'Abdu'l-Bahá prohlašuje, že „pokud by rozvážný a vynalézavý člověk zavedl opatření, která by obecně obohatila masy lidí, tak neexistuje vznešenější skutek, než je tento, a v očích Boha bude tento čin považován za největší úspěch.“ Neboť bohatství je chvályhodné, „za předpokladu, že jsou bohatí všichni

obyvatelé dané oblasti.“ Prozkoumat svůj život a určit, co je nezbytné, a pak s radostí dostat svému závazku ve vztahu k právu Huqúqu'lláh, představuje nezbytnou kázeň, jak své priority uvést do souladu, očistit jakékoli jmění, které člověk vlastní, a zajistit, že podíl, jenž je Právem Božím, bude použit pro dobro věci. Spokojenost a umírněnost, dobrodiní a pocit sounáležitosti, obětování se a spoléhání se na Všemocného jsou neustále vlastnostmi, které přísluší bohobojné duši.

Síly materialismu prosazují zcela opačný směr myšlení: že štěstí může člověk dosáhnout, nabývá-li neustále nové věci, že čím více člověk má, tím lépe, že starost o životní prostředí může počkat. Tato lákavá sdělení podporují stále více zakořeněný pocit osobního nároku, který využívá jazyk spravedlnosti a práva k zakrytí sobeckosti. Lhostejnost k útrapám, jež ostatní zakoušejí, se stává běžným jevem, zatímco zábava a rozptylující pobavení jsou dychtivě vyhledávány. Vyčerpávající vliv materialismu prosakuje do každé kultury a všichni Bahá'í věřící vědí, že pokud se nebudou snažit a nebudou si vědomi jeho účinků, mohou si nevědomky, ve větší či menší míře, osvojit materialistické způsoby pohledu na svět. Rodiče musí být bystří a uvědomovat si, že děti i ve velmi mladém věku vstřebávají normy svého okolí. Program duchovního posílení juniorské mládeže povzbuzuje hloubavou soudnost ve věku, kdy se volání materialismu stává vytrvalejším. Postoj dospělosti s sebou nese odpovědnost, kterou sdílí celá generace, nenechat si světskými snahami zaslepit oči tak, že nevidí nespravedlnost a strádání. Vlastnosti a postoje utvářené kurzy středisek vzdělávání, a to působením vlivu Slova Božího, časem jedincům pomohou prohlédnout iluze, které, v každém stádiu života, svět používá, aby odpoutal pozornost od služby a zaměřil ji na ego. A nakonec, systematické studium Slova Božího a zkoumání jeho významu a hlubšího smyslu zvyšuje povědomí o potřebě spravovat své hmotné záležitosti v souladu s božským učením.

Milování přátel: Extrémy bohatství a chudoby ve světě se již nedají dále snášet. Zatímco přetrvává nespravedlivost, je vidět, jak si je zavedený řád sám sebou nejistý, a jeho hodnoty jsou zpochybňovány. Ať se svět bude muset v budoucnu vypořádat s jakýmkoli strastmi, modlíme se, aby Všemohoucí Svým milovaným na jejich cestě pomáhal překonat veškeré překážky a podporoval je ve službě lidstvu. Čím je přítomnost Bahá'í společenství v dané skupině obyvatelstva větší, tím větší je jeho odpovědnost nalézt způsoby, jak začít řešit základní příčiny chudoby v okolí. Ačkoli se přátelé o podobné práci a o přispívání do souvisejících rozhovorů teprve začínají učit, společenství-budující proces Pětiletého plánu vytváří všude ideální prostředí, v němž je možné postupně, leč trvale získávat znalosti a zkušenosti o vyšším smyslu ekonomické činnosti. Necht' se, na pozadí odvěké práce budování božské civilizace, toto bádání v budoucnosti stane výraznějším rysem komunitního života, institucionálního myšlení a individuální aktivity.

[podepsán: Světový dům spravedlnosti]